

مرکز آموزشی درمانی شهید مطهری مرودشت

دکولمان جفت

(ویژه آموزش به بیمار)

شناسنامه پمفلت آموزشی :

تهیه کننده : مرضیه زارع- کارشناس مامایی

منبع : کتاب جامع استانداردهای مامایی و زنان

تایید شده توسط : دکتر مهسا رمضان پور
متخصص زنان

تهیه شده : خرداد ۱۴۰۴

در دوران بارداری جفت در رحم مادر رشد می کند و مواد مغذی و اکسیژن را به جنین می رساند. در عین حال به دفع پسماندهای موجود در خون جنین نیز کمک می کند، جفت به دیواره رحم متصل می شود و جنین از طریق بند ناف به آن مرتبط است. اگر جفت خیلی زودتر از زمان زایمان یعنی قبل از آنکه جنین آمادگی تولد داشته باشد، از رحم جدا شود، دکولمان جفت اتفاق می افتد. دکولمان جفت به طور کلی می تواند منجر به زایمان زودرس و وزن کم هنگام تولد نوزاد شود. تقریباً در ۱۵٪ مواردی که دکولمان جفت جدی اتفاق می افتد، جنین از دست خواهد رفت.

دکولمان جفت به معنای جداشدن و کنده شدن زود هنگام جفت از رحم است و معمولاً در سه ماهه سوم بارداری رخ می دهد، اما وقوع آن بعد از هفته بیستم بارداری دور از انتظار نیست. حدود یک درصد مادران باردار با مشکل دکولمان جفت روبرو می شوند و برای مادر و جنین خطر جانی به همراه دارد. اما در بسیاری موارد این مشکل با توجه به نوع جداشدگی جفت، به طور موفقیت آمیز درمان می شود.

علائم و نشانه های کنده شدن جفت:

علائم و نشانه های دکولمان جفت شامل یک یا چند مورد از موارد زیر است:

✓ خونریزی واژینال خفیف که قطع و دوباره شروع می شود (اگرچه در ۲۰٪ موارد خونریزی مشاهده نمیشود)

- ✓ تندر نس رحم (درد در یک نقطه از رحم به دنبال فشار دادن همان نقطه)
- ✓ انقباضات سریع
- ✓ درد شکمی
- ✓ کمردرد
- ✓ اختلالات قلب جنین
- ✓ کاهش مایع آمنیوتیک
- ✓ رشد کند جنین

با مشاهده هرگونه خونریزی واژینال در سه ماهه سوم بارداری باید بلافاصله به پزشک مراجعه شود. اگرچه جفت سرراهی یکی دیگر از دلایل خونریزی واژینال به شمار می آید اما تشخیص نهایی به عهده پزشک است

خطرات دکولمان جفت

جداشدن بخش کوچکی از جفت با مشکلات فراوانی همراه خواهد بود، به همین ترتیب اگر قسمت بزرگی از جفت یا کل آن از رحم مادر جدا شود مادر و جنین در معرض آسیب جدی قرار خواهند گرفت. آسیب هایی که مادر را تهدید می کند، عبارتند از:

- خونریزی شدید که موجب شوک یا نیاز به تزریق خون می شود
- مشکلات مربوط به لخته شدن خون
- نارسایی کلیه یا سایر اندام ها
- خطر جانی برای مادر و جنین

عوارض دکولمان برای جنین عبارتند از:

- زایمان زودرس: یعنی تولد قبل از هفته ۳۷، که حدود ۱۰ درصد نوزادان متولد شده از مادران مبتلا به دکولمان جفت در این گروه قرار می‌گیرند.
- مشکلات رشد: اگر نوزاد به دلیل دکولمان جفت، زودتر از موعد مقرر به دنیا بیاید، در اوایل تولد و حتی در سال های بعد با مشکلات سلامتی مواجه خواهد بود.
- مرده زایی: به معنای مرگ جنین بعد از هفته بیستم بارداری در رحم مادر است.
- وزن پایین هنگام تولد نوزاد: کودکی که بر اثر کنده شدن زودهنگام جفت با زایمان اورژانسی متولد می شود، وزن پایینی خواهد داشت

علت دکولمان جفت

علت دکولمان جفت به درستی مشخص نیست اما مصرف الکل و کوکائین در دوران بارداری میتواند امکان ابتلا به دکولمان را افزایش دهد. سایر علت های احتمالی دکولمان جفت یا کنده شدن جفت عبارتند از:

- ✓ سابقه دکولمان جفت در بارداری های قبلی: اگر در بارداری های قبلی دچار دکولمان شده باشید، احتمال وقوع مجدد آن تا ۱۰٪ وجود دارد.
- ✓ مصرف دخانیات: پژوهش ها نشان می‌دهد احتمال وقوع دکولمان در مادرانی که دخانیات مصرف می‌کنند، تا ۴۰٪ بیشتر است.

✓ فشار خون بالا: اگر مادر قبل یا بعد از بارداری مبتلا به فشار خون بالا باشد، کنترل فشار خون با کمک پزشک اهمیت بسیار زیادی دارد.

✓ مشکلات مربوط به کیسه آمنیوتیک: این کیسه که از مایع مخصوصی پر شده است، جنین را در داخل رحم نگه می دارد. چنانچه کیسه آمنیوتیک پیش از تاریخ مقرر زایمان پاره شده یا نشت کند، احتمال دکولمان جفتی افزایش مییابد.

✓ بارداری در سنین بالا: اگر سن مادر بالای ۳۵ سال یا بیشتر باشد، احتمال وقوع دکولمان بیشتر است. در اغلب مواقع، کندگی جفت در میان مادران بیش از ۴۰ سال رایج است.

✓ بارداری های چندقلویی: گاهی اوقات، به دنیا آمدن یک قل موجب کنده شدن جفت قبل از تولد قل بعدی خواهد شد .

✓ تروما یا ضربه به شکم: اگر به طور مثال زمین بخورید یا در یک تصادف رانندگی ضربه ای به شکم شما وارد شود و موجب آسیب آن شود، ترومای شکمی رخ میدهد. بنابراین بهتر است همیشه شکم خود را با کمربند یا شکم بندهای مخصوص ببندید .

روش ها تشخیص دکولمان جفت عبارتند از:

- 0 سونوگرافی
- 0 ارزیابی علائم بیمار (خونریزی، درد)
- 0 آزمایش خون
- 0 بررسی علائم جنین با نام مانیتورینگ

درمان قطعی دکولمان جفت:

درمان دکولمان جفت، بسته به شدت و محل کنده شدن و سن بارداری متفاوت است. دکولمان می تواند به صورت ناقص یا کامل رخ دهد. در جداسدگی ناقص اگر دوره بارداری کامل نشده باشد، استراحت مطلق و پایش دقیق جنین لازم است. در برخی موارد انتقال خون و سایر درمان های فوری انجام میشود.

در جداسدگی کلی یا دکولمان کامل، بهترین راه زایمان اورژانسی است. اگر وضعیت جنین ثابت باشد، مانعی برای زایمان طبیعی وجود ندارد، اما اگر جنین دچار زجر تنفسی بوده یا مادر خونریزی شدید داشته باشد، باید سزارین انجام شود.

متأسفانه راهی برای جلوگیری از کنده شدن جفت یا اتصال مجدد آن وجود ندارد. جفت را نمیتوان مجدداً به رحم مادر متصل کرد، بنابراین درمان به سن بارداری بستگی دارد.

• درمان دکولمان جفت در کمتر از هفته ۳۴ بارداری: اگر ضربان قلب جنین غیرطبیعی و دکولمان جفت شدید نباشد، ممکن است مادر برای مراقبت بیشتر در بیمارستان بستری شود. اگر وضعیت جنین خوب گزارش شود و خونریزی مادر قطع شده باشد، اجازه ترخیص داده خواهد شد. در مواردی که زایمان فوری لازم است، برای رشد سریعتر ریه های جنین داروهای مخصوصی برای مادر تجویز میگردد .

• درمان دکولمان جفت در بعد از هفته ۳۴ بارداری: اگر دکولمان شدید نباشد قادر به زایمان طبیعی خواهید بود ولی اگر دکولمان از نوع شدید باشد، باید هر چه سریعتر سزارین شوید در غیر این صورت سلامت خودتان و کودکتان به مخاطره می افتد.

 با آرزوی تندرستی